

tio est reprehensibilis. Hæc non sequuntur. Ratio: quia conveniunt oratori non ut oratori, sed ex accidenti, quâ homo est. Hinc regula: *Ea, quæ per accidens causæ tribuuntur, in effectum cadere non est necesse.* 7. *Cùm causa universalis cum singulari, univoca cum æquivocâ confunditur: ut, Deus creavit hominem. Ergò & homo est Deus. Non sequitur: quia Deus est causâ hominis æquivoca & universalis. Nec hoc sequitur: Sol producit ranam. Ergò rana est Sol. Nam canon ille: qualis causa, tale causatum: valet in particularibus & univocis causis; ut, homo generat hominem.* 8. *Cùm relatio quæ causæ adjacet, confunditur cum relatione quæ adjacet effecto: ut, Est pater. Ergò genuit patrem.* 9. *Cùm à causâ per accidens argumentamur tanquam à causâ per se; seu, cùm sumitur accidentarium pro causâ per se: ut, religio est causâ everfionis Rerumpublicarum; eloquentia pervertit jus & justitiam. Hîc religio & eloquentia non sunt causæ per se illorum incommodorum, sed ex accidenti, quatenus nimirum homines malitiosè illis abutuntur ad perniciem aliorum. Hîc solet responderi: Tollatur abusus, maneat usus: A causâ per accidens ad causam per se non valet consequentia: Substantia rei distinguatur ab accidentibus. Item,*

Usus habet laudem, crimen abusus habet.

Huc pertinet causæ fictio, quæ Græcis dicitur *χρῆμα*, color, *χρῆμα πολιτικὸν ἢ λόγος*, cùm rei injustæ speciosa causâ prætextitur, pallium politicum, translatio causæ &c. ut cùm Demades accusatus, quòd decretum scripsisset inhonestum, de petendâ pace ab Alexandro, respondit, non suo stylo, sed Alexandri hastâ hoc decretum scriptum esse.

Fallacia materiæ in specie est, cùm ex materiâ arguitur necessariò materiatum:

Ut, Adest aurum. Ergò & annulus aureus. Adest farina. E. & panis. Si materia sit, res effici potest, ait Logicus; non necessariò est. Ratio hujus: quia materia est radix potentiæ. Itaq; potiùs materia negata evertit effectum, quàm affirmata illud ipsum affirmat: ut, Panes pinsi non possunt; quia deest farina. Aureus annulus fieri non potest; quia deest aurum.

Falla-